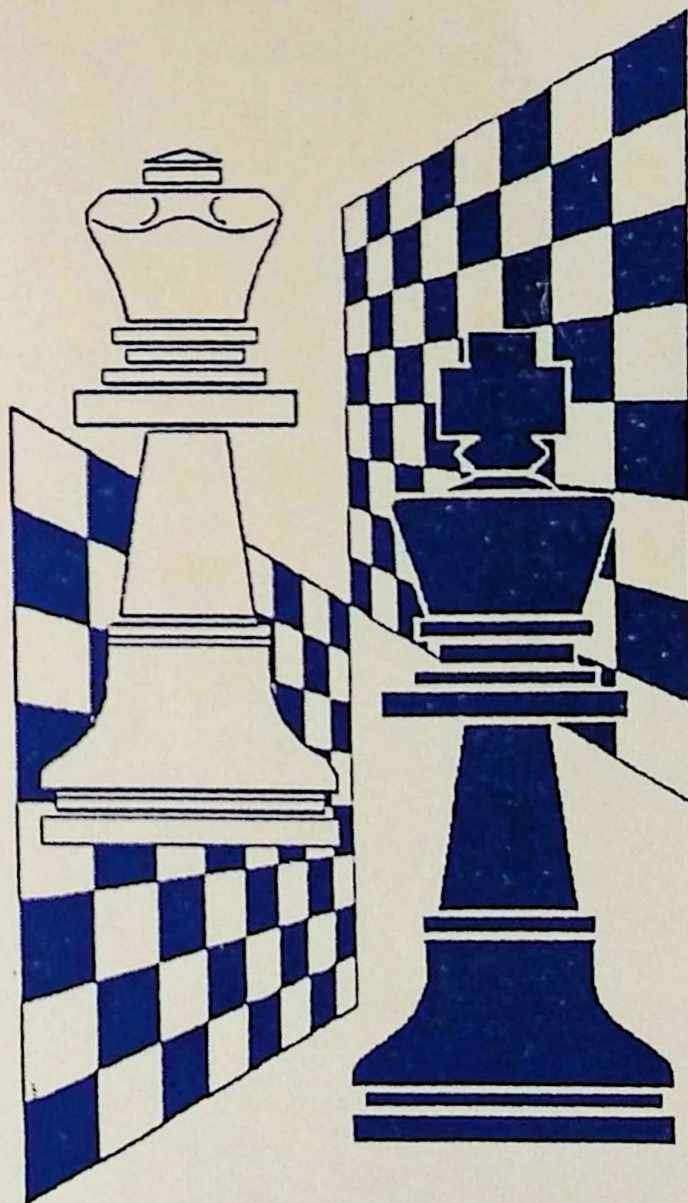

Clubblad Staunton

c
h
a
a
k
g
e
z
e
l
s
c
h
a
p

20^e jaargang nr. 5
MEI 2004

www.sgstaunton.nl

Inhoudsopgave.	Pagina
Bestuurssamenstelling	2
Schaakkalender	2
Van de redactie. Bestuursmededelingen / Diversen	3-4
NOSBO competitie	5-7
Het turbulente na-oorlogse leven van Staunton kampioen Jan Aksel Wolthuis	8
Een Staunton-schaak-quiz van kort na de oorlog	8-9
De protesten van Unitas	9
Interne competitie. Toelichting en commentaar op het Keizer-systeem	10-11
Standen NOSBO competitie	12
Opgave in gewonnen stelling. Mat in 3 zetten met een bekend motief	12-13
Partijfragmenten uit de wedstrijd Staunton 1 – Assen 1.	14
Oplossingen Marsopgaven	14
Uit de wedstrijd Spaaski's – Staunton. Theo Ebels – Henk van Putten	15
Uit de interne competitie. De partij Menno van Steenis – Gerard de Wit	16
Standen interne competities.	17-19
Marsopgaven	20

Bestuurssamenstelling en speellokaal

Voorzitter	B.Koole	L.Henriëttestraat 42 A	3134434
Secretaris	P.H.Wilhelm	Noorderstraat 17, Hoogezand	0598-392672
Penningmeester	T.F.Ebels	H.Swarthlaan 116	5259045
GIRO 967038 t.n.v. penningm.	Staunton	Groningen	
Jeugdleider	B.Koole	Louise Henriëttestraat 42A	3134434
Redacteur/materiaalcommissaris	P.R.Dijkhuis	Westerse Drift 68, Haren	5349355
Speellokaal	De Helpen	Groenesteinlaan 16	5290189

Internet adres: www.sgstaunton.nl E-mail adres; redactie@sgstaunton.nl

Jaarcontr. Senioren: € 72. Gastleden: € 43. Studenten: € 55. Jeugdleden: € 38. Donateurs: € 13

Schaakkalender

Zaterdag 8 mei	Rapid toernooi Assen, 7 ronden Zwitsers, 25 min. p.p.p.p, aanvang 9.30
Maandag 10 mei	Staunton 1 – Van der Linde. Ronde 31 interne competitie
Maandag 17 mei	Ronde 32 interne competitie
Maandag 24 mei	4 ^e ronde rapid competitie om de Albers-schaal
Maandag 31 mei	2 ^e pinksterdag. Geen schaken
Maandag 7 juni	Ronde 33 interne competitie
Maandag 14 juni	Laatste ronde (34) interne competitie
Maandag 21 juni	Finale ronden Rapid competitie om de Albers-schaal.
Maandag 28 juni	Laatste clubavond. Vrij schaken.

Van de redactie.

Vanaf het juli nummer 1991 werd er in 30 opeenvolgende nummers aandacht geschonken aan het schaakleven in de jaren 1940-1945. De serie eindigde in mei 1995 met de herdenking van de omgekomen leden Piet Roelfsema en Nicolaas Huiting die lid waren van de S.C.Helpman en Jan Roothaan, de student uit Nijmegen die lid was van Staunton. Daarna werd er ieder mei-nummer aandacht geschonken aan die veelbewogen jaren. In dit nummer wordt deze reeks besloten met een bijzondere aflevering, een vervolg op het verhaal van mei 2002. Het gaat over de avonturen van onze oud-kampioen Jan Aksel Wolthuis nadat hij in 1949 zijn vrijheid herkreëg, belevenissen die nauwelijks onderdoen voor die tijdens de oorlog.

Nadat het er op leek dat Staunton op het kampioenschap zou afstevenen werden we in de voorlaatste ronde ingehaald door Haren 2 en Groningen 4. De kans zit er nog in maar dan moeten deze teams in de laatste ronde tegen elkaar gelijk spelen. Staunton 2 eindigde op 50%, Staunton 3 kwam te laat op stoom en eindigde als voorlaatste

Het laatste nummer van het seizoen verschijnt in de eerste helft van juli. Kopij inleveren voor 1 juli. Zie hiervoor in het bijzonder de beschouwing over het Keizer-systeem.

Bestuursmededelingen/Diversen.

LAATSTE NIEUWS! VOLLEYBALTOERNOOI GAAT NIET DOOR.

Gambiet-toernooi.

Zoals eerder werd meegedeeld is het geheel op de schop genomen omdat er beslist iets moest gebeuren, gezien de voortdurende daling van het aantal deelnemers. Het voorlopige resultaat is dat het een gambiet-toernooi blijft maar dat de datum en de opzet radicaal zijn gewijzigd. Hierover zijn echter nog geen definitieve beslissingen genomen. Voor het gambiet denkt men aan het Marshall gambiet, een variant van het gesloten Spaans waarbij de eerste 8 zetten verplicht zijn. Een bijzonder gambiet maar veelbelovend, gezien het werd geweigerd door Kasparov in zijn partij tegen Topalov in Linares dit voorjaar. Hij week uit met 8. a4 en 9. d3. (Dat had Henk Seijen ook beter kunnen doen in de wedstrijd tegen de Spasski's, men zie het verslag op onze website). Definitieve berichten volgen in het juli-nummer. Inmiddels is ook het boekje van het Blumenfeld gambiet verschenen.

Titels in het Correspondentieschaak.

In *Schaaknieuws* werd onlangs een overzicht gegeven van de titelhouders in het correspondentieschaak. Zoals bekend is Staunton in dit genre vooral kwalitatief zeer sterk vertegenwoordigd. Men kent in die wereld drie titels in volgorde van sterkte Grootmeester (GM) Senior Internationaal Meester (SIM) en Internationaal Meester (IM). Nederland heeft 15 GM's waaronder Bram Idema, 9 SIM's waaronder Ernst Sprenger, waarvan we in het volgende nummer een partij laten zien in het kader van de KNSB 50-plussers, en 34 IM's

Jeugdschaak.

De jeugdopleiding begint vruchten af te werpen. Onze website meldt dat bij de NOSBO kampioenschappen Wout Mulder in de F-groep de derde plaats behaalde en Lammert Bakker in de E-groep 4½ uit 7. verzamelde, waarbij hij net buiten de prijzen viel.

De Jannes Bokaal.

Het blijft moeilijk om geschikte vrijdagavonden te vinden want de ronden moeten plaatsvinden in weken waarin geen NOSBO competitie wordt gehouden en ook niet op de vooravonden van de KNSB competitie. Dan heb je nog te maken met vakanties en zo blijft er weinig keuze over. En wanneer de competitieleider –n.b. lid van Unitas- een half jaar van tevoren niet weet op welke dag Goede Vrijdag valt of niet weet dat de vrijdag voor Pasen een bijzonder karakter heeft, wordt het je wel moeilijk gemaakt. Desondanks was het toernooi ook dit jaar weer geslaagd. Successen waren er ook. In de laatste ronde van de reserve-groep moesten de koplopers Poppe Dijkhuis (5 uit 6) en Joop Hummel (4½ uit 6) tegen elkaar waarbij de laatste een sterke revanche kreeg voor zijn nederlaag vorig jaar. Daardoor eindigde Joop alleen aan kop, Poppe moest de 2^e plaats delen met Conrad Mostertman en Merlijn Otte.

Veel Staunton leden in Rapid-toernooi van Groningen.

Staunton was goed vertegenwoordigd met Cormelic, Rellum, Westermann en Jeljer Dijkstra die n.a.v. zijn slotpartij nog enige troostrijke woorden van de redacteur kreeg toebedeeld en een bijzonder aardige overwinning van Henk Seijen op Joop Hummel ook in de laatste ronde.

Schaakclub Hotels.nl Schaakclub Groningen in het voetspoor van Genesis 25:34.

Geen verkoop van het eerst-geboorterecht voor een bord linzensoep maar verkoop van de naam voor € 15000. Schaakclub Groningen heet voortaan *Hotels.nl*. Joop Houtman en Ferry Ruigendijk hebben hiervoor een contract gesloten in café *De Bres*, aldus EN PASSANT. Bij promotie naar de meesterklasse ontvangen ze dat bedrag om het volgend seizoen te besteden en zo hoog mogelijk te eindigen. Met dit geld zullen titelhouders worden aangetrokken en verder wordt er naar gestreefd ook het clubleven te laten delen in dit gebeuren wat nogal pretentius door de ondertekenaars van het contract. *een sportieve stap naar voren* wordt genoemd. Die promotie is inmiddels een feit maar men zal toch wel een klein feestje in *De Bres* vieren wanneer dat bedrag echt is overgemaakt. Uiteraard mag van bevriende schaakclubs worden verwacht dat zij met dit streven sympathiseren en in dit nummer valt daarover niet te klagen. Overigens, zoals internet je wel vaker voor verrassingen –en teleurstellingen – stelt, is dat ook hier het geval. Ga je naar deze site en klikt door naar de stad Groningen dan krijg je een lijst met hotels die begint met Best Western Langewold te Roden, gevolgd door het Tulip Inn hotel Brinkhoeve te Zuidlaren. Dit avontuur van S.C.Groningen zal ons inziens of de lachlust of ergernis opwekken maar niet aanzetten tot hotelboekingen. Daar komt bij dat niemand S.C.Groningen associeert met hotels met meerdere sterren.

Hotels.nl boekt het eerste lachsucces.

Ergernis over schaakclubs als ZZICT en Hotels.nl klonk door in een ingezonden stuk in *Schaaknieuws* maar Jaap Ham maakt ons in *Unitas-Nieuws* deelgenoot van de vrolijke kant van de zaak. Koos Stolk van de Spasski's, werkzaam op het Bonds bureau, zich een waardig vertegenwoordiger tonend van de Noordelijke Schaakbelangen, ging voortvarend te werk en veranderde in de computer onmiddellijk Groningen in Hotels.nl. Tenslotte heeft een moderne tekstverwerker mogelijkheden voor dit soort dingen. Het gevolg daarvan was dat Unitas bericht ontving van de Commissie van Beroep van de KNSB dat deze van oordeel was dat Unitas 1 de reistijd van Hotels.nl naar Leiden te krap had bemeten en maar een trein eerder had moeten nemen om er zeker van te zijn dat men op tijd aanwezig zou zijn.

NOSBO competitie. Haren 2 en Hotels.nl 4 nemen de koppositie over van Staunton 1871.

Staunton 1. Rampzalige wedstrijd tegen Assen. Thuis met 6½-1½ de boot in.

De magere resultaten tegen HSP, Kasteel en Roden waren natuurlijk een waarschuwing dat het allemaal mooier leek dan het was en dat het niet vanzelf zou gaan tegen Assen maar de wijze waarop Haren 2 werd afgedroogd gaf anderzijds toch het vertrouwen dat we deze klus wel zouden klaren. Het eerste uur werd alleszins positief afgesloten. Invaller Poppe Dijkhuis won reeds in de opening door *ein grober Fehler* van de jeugdige witspeler, zoals het theorieboek - Euwe, 1973 - stelt. Vrij snel werd de stand gelijk doordat Bauke een gewonnen stelling verprutste. Hij zou niet de enige blijven die wat onthutst het slagveld verliet. Yeb en Jan van der Ploeg keken toen ook al tegen slechte stellingen aan en Leo Damen had met zwart niets bereikt en deelde het punt. Jan miste een half punt in een remisestelling van K+pion tegen K doordat de vlag van zijn klok een minuut te vroeg viel. Op dat moment was gelukkig de nederlaag al een feit want behalve Yeb moest ook Theo Ebels het loodje leggen nadat hij lange tijd een pluspion had gehad. Dat Menno zijn inzinking nog niet te boven is bewees zijn opgave in gewonnen stand. Piet Mulder bracht het nog tot een verlenging maar als laatste moest ook hij het volle pond aan zijn tegenstander laten.

T.F.Ebels	-	R.den Dekker	0-1	M.van Steenis	-	H.Akkamey	0-1
Y.H.Blom	-	J.Posthoorn	0-1	P.W.Mulder	-	P.den Boer	0-1
L.J.Damen	-	H.Sahakjan	½-½	P.R.Dijkhuis	-	M.Dijkstra	1-0
B.Koole	-	M.Hofler	0-1	J.van der Ploeg	-	M.van Velzen	0-1

De grafsfeer na afloop was een week later verdwenen omdat de andere topfloegen eveneens hadden verloren. Hotels.nl 4 verloor in Coevorden met 4½-3½ en Spasski's beet met dezelfde cijfers in het zand in Winschoten. Haren 2 won wel van HSP zodat er nu een kopgroep van vier teams is met Staunton op de tweede plaats.

Spasski's - Staunton 4-4

Na dit gelijke spel in de voorlaatste ronde hadden we het kampioenschap niet meer in eigen hand. Haren 2 en Groningen 4 hebben een beter bordsaldo en slechts wanneer ze gelijk spelen in de laatste ronde en wij winnen zijn we NOSBO kampioen. De speciale invallers Enno en Gonzalo brachten 1½ punt in, waarmee ze aan de verwachtingen voldeden maar de rest kon daar geen 3 punten aan toevoegen en daarover viel zelfs niet te klagen. Aan de ene kant jammer, aan de andere kant is het duidelijk dat we voor het KNSB-werk momenteel (nog) niet goed genoeg zijn. Theo miste een prachtige winst op de 20-ste zet, zoals in dit nummer te zien is, bleef echter vrij lang de beste kansen houden met nog meer momenten waarop de winst voor het grijpen lag, maar bij het ingaan van de verlenging waren de kansen gekeerd. Het omgekeerde overkwam Yeb. Hij verloor in de opening een pion, stond bij het afbreken die pion nog steeds achter maar rommelde en schwindelde zich in de verlenging in een paardeindspel naar winst hetgeen geen diskwalificatie inhoudt want dat is een intrinsiek onderdeel van dit uitvlugger-speelsysteem. Bauke had het de hele partij moeilijk maar kreeg uiteindelijk een pionneindspel waarbij nog even aan winst werd gedacht met het oog op de verste vrijpion maar dat zat er niet in. Henk ging met wit in op het Marshall-gambiet, misschien als oefening voor het komende gambiet-toernooi, 17 zetten theorie aldus Piet Mulder op onze website en en daarna h4 en je hoeft geen bord en stukken te zien om te vrezen dat dit een harakiri-zet is. Twee zetten later was hij een stuk kwijt. Tot slot dient met respect melding gemaakt te worden van het gewoon sterke schaak van Gonzalo en Leo Damen.

De individuele uitslagen:

H. van Putten - T.F.Ebels 1-0
D.Koster - E.F.Scheffer ½-½
T.Hadderingh - Y.H.Blom 0-1
C.M. van Zon - G.Tangarife 0-1

R.Yska - L.J.A.Damen 0-1
H.Jansen - B.Koole ½-½
K.Stolk - H.G.Seijen 1-0
M.Logtmeijer-P.W.Mulder 1-0

Staunton 2 - Uitas 5 3½-4½

Wat de wedstrijd van het seizoen had moeten worden waarin het kampioenschap op het spel zou staan werd voor ons een verplicht nummer. Voor de derde keer op rij werd het een minimale nederlaag met als positieve ervaring de rehabilitatie van Bram Kruisinga, die aan de eerste vier borden voor het enige winstpunt zorgde. Het ging er weliswaar vreemd toe maar ineens had hij een dubbel toreneindspel op het bord met een pion meer dat verrassend snel in winst werd omgezet. Henk Seijen trapt al vroeg in een gemeen vorkje. (Dame x pion c6 en op Dxc6 volgt een paardvork op e7. Ook Poppe Dijkhuis overzag in een later stadium een finesse, nadat hij de gehele partij het initiatief had gehad maar het stelde in werkelijkheid minder voor dan hij zelf dacht en juist door zo'n wat misplaatst optimisme gebeuren zulke dingen. Paul Wilhelm trok geweldig ten aanval, iets dat we niet zo vaak zien maar het ging dan ook vanuit een Budapest gambiet. "Optisch" leek het niet zoveel voor te stellen en inderdaad werd het gambiet geenszins weerlegd. Aan de laatste vier borden werd een positief resultaat behaald maar over de wijze waarop dit gebeurde werd ons geen mededeling gedaan en het onttrok zich aan de waarneming van de 2^e bord speler. De individuele resultaten.

H.G.Seijen	H.Bosveld	0-1	M.Swemmer	J.K.Harms	½-½
P.R.Dijkhuis	B.Drolinga	0-1	J.Dijkstra	Y.Visser	0-1
B.Kruisinga	M.Straatman	1-0	D.Hummel	W.Eimers	1-0
P.H.Wilhelm	J.Colly	0-1	R.Popken	R.Steggink	1-0

Z! 2 - Staunton 2 1-7

Na drie nederlagen waren we zelfs in de buurt van de gevarenzone beland maar Z! 2 had uit 6 wedstrijden slechts 11 bordpunten bij elkaar gesprokkeld en ook tegen ons hadden ze weinig in te brengen. Z! 2 hoort niet in deze klasse thuis, hoe ze erin verzeild zijn geraakt is moeilijk te begrijpen, misschien doordat ze het eerste uur heel aardig doorkomen want je wint niet door niet tegen ze te gaan schaken. Als je dat echter wel doet komen ze vanzelf een keer in de problemen. Zo werd het slechts 7-1 en dat kwam omdat er van ons iemand met vakantie bleek te zijn. Dat had dus geen dramatische gevolgen zoals dat wel het geval was met de uitwedstrijd van Staunton 3 tegen Delfzijl, maar iedereen, tot in Drachten toe, weet in oktober wanneer zijn team moet spelen en kan in geval van geplande afwezigheid dat ruim van te voren even laten weten. Er waren overigens wel aardige partijen te zien. Cormelic won fraai met wit in een Evans gambiet waarbij de slotstelling -voor de niet al te kritische toeschouwer- sterk deed denken aan de ever-greens van 150 jaar geleden van Anderssen c.s. Ook Poppe kreeg met zwart de kans om aardig in 20 zetten te winnen doordat hij een Morra-gambiet kreeg voorgeschoteld. Ronald ter Steeg zette met zwart een scherpe siciliaan op het bord uit de oude doos, won een niet al te gezonde pion maar je moet dan met wit wel scherp tegenspelen want wanneer je dat niet doet wordt het vanzelf een gezonde pion. Voor de statistiek - en de Henriëtte Muilwijk beker - de individuele uitslagen.

R.Brockman	-	H.G.Seijen	0-1	P.J.Bakker	-	M.Swemmer	0-1
J.Vegt	-	P.R.Dijkhuis	0-1	L. van Leijen	-	R. ter Steeg	0-1
H.Zuethoff	-	Z.Cormelic	0-1	J.de Groot	-	N.O.	1-0
A.Meringa	-	P.H.Wilhelm	0-1	C.Nesse	-	R.J.Popken	0-1

Noodlot slaat toe voor Staunton 3

André Terpstra.

Aan het belangrijke duel tegen mededegradatiekandidaat Delfzijl begonnen we slecht. Het kostte de grootste moeite om een compleet team bijeen te krijgen. Net toen ik dacht: eindelijk hebben we 8 man, sloeg het noodlot toe. Een uur voor de wedstrijd kreeg ik nog een afmelding, en op deze korte termijn kon ik ook geen vervanger meer vinden. De eerste nul was al meteen een feit dus.

Toch hebben we nog kansen gehad. Gaandeweg de wedstrijd werd al duidelijk dat Jan Hollander door zijn tegenstander steeds verder in het nauw werd gedreven. Daar stond echter tegenover dat Tony Westermann en Theo Rellum goed stonden, en ook de overige partijen zich positief ontwikkelden. Jan Hovius was het eerste klaar, met een goede overwinning. Zelf won ik een degelijke partij aan het tweede bod (het eerste bord hadden we "opgeofferd").

Maar, zoals zovaak, in het laatste uur ging het mis. Plotseling verloren Theo en Tony, beide door onnauwkeurig spel. Uldrik Groeneveld won zijn partij wel, en Hans Mooij hield keurig remise.

Uiteindelijk bleven we dus met lege handen achter: 4,5 -3,5 verloren, en aan degradatie lijkt niet meer te ontkomen.

G.K.Molenhuis	- N.O.	1-0	P.Klein	- Th.Rellum	1-0
B.H.van Dijken	- A.Terpstra	0-1	T.Molenhuis	- U.Groeneveld	0-1
B.T.van Till	- J.Hollander	1-0	W.Vuursteen	- O.A.Westermann	1-0
A.Tesic	- J.A.Hovius	0-1	L.Maas	- J.J.A.Mooij	½-½

Staunton 3 toont ware aard

Voor de laatste wedstrijd, tegen Middelstum, was iedereen toch weer optimaal gemotiveerd, ondanks het rampzalige verlies tegen Delfzijl.

Met een uitgekiende opstelling, inclusief veteraan en pinchhitter Wessels, hoopten we nog een keer te kunnen vlammen. Aan het derde bord kreeg Jan Hollander een Orang-Oetan tegenover zich. Jan liet zich daardoor niet van de wijs brengen, en had voortdurend stellingsvoordeel. Tony Westermann bracht al vrij snel een sterk loperoffer op f7, waardoor de zwarte stelling in een puinhoop veranderde. Jan Hovius was echter het eerste klaar: remise, een uitstekende prestatie aan het eerste bord.

Het zou een latertje worden. Tegen half twaalf was de stand 4-2: Wessels had opnieuw zijn kracht bewezen en gewonnen, Uldrik Groeneveld had na een misrekening geen kans meer gekregen, en Tony's tegenstander had eindelijk de vlag gestreken, terwijl ik zelf in tijdnood met een pion minder remise aanbood, wat vlot werd geaccepteerd. Jan Hollander had zijn eindspel inmiddels met vaste hand naar winst gevoerd.

De laatste 2 partijen waren buitengewoon spannend. Theo stond slecht, maar met een dame en 2 lopers wist hij nog dreigingen tegen de zwarte koning te creëren. Toen zijn tegenstander een essentieel schaakje over het hoofd zag (al na de tijdcontrole) was de partij uit en kon ik opgelucht ademhalen: eindelijk eens geen pech. Op dat moment kon Jaap Hettinga met een pion minder remise aanbieden, gezien de stelling terecht.

5,5 - 2,5 dus en we kunnen over deze wedstrijd tegen een sterke ploeg zonder meer tevreden zijn! Alleen jammer dat we in de cruciale wedstrijden dit seizoen het hebben laten liggen.

J.Hovius	-	D.Bol	½-½	J.Hettinga	- S.de Vries	½-½
A.Terpstra	-	H.Wubs	½-½	Th.Rellum	- J.Naaijer	1-0
J.Hollander	-	A.Riepma	1-0	U.Groeneveld	- F.Becker	0-1
R.J.Wessels	-	H.van den Bogaard	1-0	H.Westermann	- D.van den Berg	1-0

De jaren 1940-1945.

De na-oorlogse avonturen van Jan Aksel Wolthuis. .

Twee jaar geleden kon U kennis nemen van de opzienbarende belevenissen van onze meervoudig clubkampioen uit de jaren '30 gedurende de oorlogsjaren 1940-1945. Een onverbeterlijke nationaal-socialist die na zijn vrijlating in 1949 niet berouwvol verder door het leven ging maar de draad weer oppakte, samen met enkele lotgenoten want in 1950 liepen die lieden die geen ernstige misdrijven op hun geweten hadden zoals verraad, mishandeling en erger weer vrij rond. De grote meerderheid wenste niets meer met het verleden te maken te hebben maar een kleine minderheid keurde weliswaar de misdaden van Hitler c.s. af maar bleef de fascistische leer trouw en wees er b.v. op dat zij toch de gevaren van het communisme juist hadden ingeschat. De leiding van deze groep had Jan Aksel Wolthuis en hij richtte in 1951 de "Stichting Oud Politieke Delinquenten" (SOPD) op. Wolthuis had aanvankelijk gekozen voor de provocerende naam *Stichting '45-'50* maar dat werd na felle protesten door de rechtbank in Amsterdam verboden. Eind 1953 komt het tot een proces SOPD versus Drees en de Staat en daar mag Wolthuis schitteren als woordvoerder (de status van advocaat was hem immers levenslang ontnomen) en betogen dat de SOPD een organisatie was die uitsluitend sociaal-charitatieve doelen nastreefde. Veel publiciteit valt hem ten deel. In dat jaar richt hij met de ex-SS-er Paul van Tienen ook een nieuwe politieke partij op, de Nationaal Europese Sociale Beweging (NESB) Voor iedereen is het duidelijk dat het hier gaat om de nieuwe NSB. Antisemitisme is natuurlijk uit den boze maar de Molukkers moeten terug naar de Molukken en anders maar naar Suriname. Er moest ook een Anton-Mussert-Huis komen (Mussert was te goeder trouw en zijn proces deugde van geen kant) en een "Bronbeek" voor invalide SS-ers die aan het Oostfront hadden gevochten (het is aan de Waffen-SS te danken dat de Russen aan de Oder-Neisse staan en niet aan de Noordzee). In 1955 wordt de NESB na veel processen, inclusief een terugverwijzing door de Hoge Raad, verboden en wordt Wolthuis tot twee maanden celstraf veroordeeld, die hij al in voorarrest had uitgezeten. Na nog vele wat minder geruchtmakende belevenissen in dit genre eindigt hij zijn "loopbaan" in 1982 als 80-plusser wanneer hij als nestor-fascist als "eregast" aanwezig is bij de oprichting van de Centrum Partij.

Bron: Jaap Donselaar, Fout na de oorlog,
Fascistische en racistische organisaties in Nederland 1950-1990.
(oorspronkelijk verschenen als proefschrift in 1990 te Utrecht)

Uit Staunton's historie. Een meer dan 50 jaren oude Quiz.

Het archief van H.J.Wolthuis bevatte o.a. een quiz, waarschijnlijk gehouden tijdens een feestelijke bijeenkomst uit de tijd van het toernooi in 1946 ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan. Het ging niet alleen over schaken, er waren ook vragen op het gebied van wat men toen hersengymnastiek noemde en er waren ook enkele muzikale vragen van het lid Paul Molenaar, een zeer bekende pianist in Groningen, die door een auto ongeluk om het leven is gekomen. Hierbij een selectie waaraan de huidige leden zich kunnen wagen. De antwoorden kan men elders in dit nummer aantreffen.

1. Hoe was de voornaam van Staunton.
2. Geef drie betekenissen van het woord "knol".
3. In welke Groningse straat komen geen klinkers voor?
4. Hoe komt de Spaanse partij aan die naam?

5. Noem drie schaakopeningen die met een S beginnen.
6. Welk boek is niet van Tarrasch.
 - a). Dreihundert Schachpartien
 - b). Die Verteidigung des Damengambits.
 - c). Die neuen Ideen im Schachspiel.
 - d). Die moderne Schachpartie.
7. Noem 3 automerken die met een P beginnen.
8. Wat wordt zowel bereid als bereden?
9. Als oude heren schaak spelen hoort U ze wel eens "gardez" zeggen. Wat betekent dat?
10. Als een partij door arbitrage beslist moet worden is die beslissing dan arbitrair of arbitraal.
11. Noem vier gevallen wanneer U niet mag rocheren.
12. Iemand kwam U op de clubavond vragen om een partijtje te spelen en U antwoordde: "Het spijt me, maar dat kan ik niet wachten, ik moet naar huis". Wat is er fout in dit antwoord.

De jongeren, in dit geval diegenen die na de oorlog zijn geboren zullen wat meer moeite hebben met de vragen 3, 7 en 9 dan de 65-plussers.

De protesten van Unitas.

Zoals verwacht had de commissie van beroep geen boodschap aan de emotionele, niet ter zake doende verhalen over de onsportiviteit van LSG maar concludeerde dat je in geval van een treinreis Groningen - Leiden en dan nog met een bus, extra reistijd moet nemen. De commissie vond de beslissing van de competitieleider voldoen aan het criterium van redelijkheid.

Anders ligt het m.i. met het protest van Unitas 3 in de uitwedstrijd tegen Soest. Palmans claimde remise omdat er 3x dezelfde stelling op het bord zou komen; hij zette de klok stil, vroeg om de wedstrijdleader maar die kwam niet omdat hij met een ander bord bezig was. Palmans voerde toen toch maar de zet uit en dat is niet conform de regels. Je moet zeggen: *als ik deze zet doe ontstaat 3x dezelfde stelling en daarom eis ik remise*. Gezien de omstandigheden kan een commissie van beroep zich er m.i. echter niet zonder meer van afmaken met *regels zijn regels*. Dit lijkt mij te kort door de bocht en niet te voldoen aan het criterium van redelijkheid. Vanuit mijn tijd als lid van de commissie van beroep van de NOSBO is mij bijgebleven dat een professional als Rein Wessels zijn medeleden er op wees het aspect van redelijkheid en billijkheid te betrekken in de afweging van het uiteindelijke oordeel. Ik herinner mij het eerste zaakje over de speelgerechtigdheid van Frits Plat, een student die voor SISSA uitkwam. Hij was niet, zoals de regels voorschrijven, schriftelijk aangemeld bij de secretaris van de NOSBO maar de commissie oordeelde uit de stukken dat het NOSBO bestuur op grond van andere gegevens (ik meen een telefoontje aan de NOSBO penningmeester) had kunnen concluderen dat hij NOSBO lid was en stelde de competitieleider die zijn partijen ongeldig had verklaard in het ongelijk op grond van redelijkheid. Hoe dan ook, in ieder geval een interessante zaak voor de KNSB beroepscommissie en geen zacht eitje zoals in het geval van LSG 2 – Unitas 1.

Ik herinner mij dat oud-Staunton lid Henk Mylanus, wedstrijdleader bij een thuiswedstrijd van Unitas 1 mij eens vroeg hem te assisteren door bij een bepaald bord in de tijdnoedfase te noteren. Ook Bob Romijn heeft me dat wel eens gevraagd. Die mogelijkheid heeft een wedstrijdleader. Het is namelijk normaal dat zo'n man 3 uur en 3 kwartier niets te doen heeft en zich dan opeens met 3 borden tegelijk moet bemoeien. Hij is tekort geschoten, dat is een feitelijk gegeven dat mede in de oordeelsvorming dient te worden betrokken, ook al heeft hij daarvoor een excuus. Alles afwegende denk ik dat bij mij de weegschaal zou doorslaan in het voordeel van Palmans.

Hoe te Keizeren: informatie en opties

Van diverse kanten bereiken mij verzoeken om het keizersysteem [kz] nog eens te verduidelijken. Welnu, dat kan.

We hebben er bijna een jaar ermee gewerkt en de meesten van u zullen nu ook enige kennis hebben over het systeem. De basis mag duidelijk zijn: het systeem koppelt spelers aan elkaar die in elkaars buurt staan op de ranglijst; de beloning is bij winst het aantal waarderingspunten dat de tegenstander waard is op het moment van spelen. Dit aantal vindt U aan het begin van een nieuwe ronde onder het kopje Wa. Deze Wa verandert als iemand stijgt of zakt, dan wel als er spelers worden toegevoegd.[De plaats van uw tegenstander van bv ronde 5 na ronde 10 bepaalt aan het begin van ronde elf de score die u eventueel toegekend wordt.]

Bij remise is de beloning de helft van de Wa van de tegenstander en bij verlies is de score 0.

De nieuwe ranglijst wordt gevormd door de optelling van de scores tegen tegenstanders vermeerderd met de score die iemand krijgt bij absentie [d.i. 1/3 van het aantal waarderingspunten tegen hem/haar zelf.]

Een aantal mogelijkheden zijn variabel in te stellen: We kunnen instellen hoe groot de ruimte mag zijn waarbinnen spelers tegen elkaar mogen. Niet wenselijk lijkt deze ruimte zo groot mogelijk te maken: de speelsterkte loopt dan te zeer uiteen om een spannende partij mogelijk te maken. Enigszins hieraan gekoppeld is de mogelijkheid te bepalen hoe vaak spelers binnen een competitie tegen elkaar mogen spelen: Neem je een kleine speelruimte, dan zullen er vaker dubbels voorkomen.[Wanneer de variabelen zo ingesteld zijn dat het systeem er niet uit komt (b.v. een ruimte van 5 en geen dubbels mogelijk), dan krijg je een foutmelding en moet je met de hand een paring maken. Dit is dus altijd mogelijk, maar vanuit het automatiseringsaspect uiteraard niet wenselijk.]

Externe

Een moeilijk punt is de waardering van de externe wedstrijden. We hebben nu een ranglijst waarin de externe op maandag als een wedstrijd tegen jezelf gekwalificeerd is. Duidelijk mag zijn dat een speler die slecht scoort [al dan niet aan een hoog bord] slechter af is dan een speler die punten haalt. Dit kan nadelig werken voor het wedstrijdresultaat.

Vandaar dat ik aan het eind van de rit een extra ranglijst maak waarin alle op maandag gespeelde externe partijen als remise ingevoerd zullen worden. De mate waarin deze twee lijsten zullen verschillen geeft een indicatie over de wenselijkheid een van beide systemen als standaard te nemen.

Het systeem probeert ook rekening te houden met de wit/zwart verdeling. Het kan echter voorkomen dat er 2 x met dezelfde kleur tegen dezelfde tegenstander gespeeld moet worden. Dit kan wel met de hand veranderd worden, maar dan raakt het systeem natuurlijk wel de kluts kwijt omdat aan de basisvoorwaarden op een gegeven moment niet meer voldaan wordt.

Vragen

Wat ik nu van u wil weten:

Zijn er preferenties over het aantal dubbels/ tripels die gespeeld mogen worden

Idem over de gewenste speelruimte, t.w. de "paringsbreedte"

Idem over de waardering van de externe wedstrijden die op de clubavond gespeeld worden

Tot slot een verklaring van de afkortingen die gebruikt worden inde ranglijst:

Onder Nr [nummer] ziet u per naam 2 getallen: het bovenste is het plaatsnummer waar de speler staat; het onderste is 1 of 2 of 0. dit getal geeft aan of er even vaak met wit als met zwart gespeeld is.

Onder naam staat KL. Dit betekent een aanduiding van kleur over de laatste dan wel de laatste 2 wedstrijden.

Als we het lijstje verder aflopen zien we: waardering, gespeeld, gewonnen, remise, verloren, Af [afgebroken partijen] , percentage, weerstandspunten[is totaal aan punten van uw tegenstanders, waarbij winst 1 is, remise ½], en Sonnenbornberger-punten.

Op regel 2 naast kleur staat: Al [weet ik niet], On: hoe vaak afwezig, Ng en nbs [mij onduidelijk].

Het is van belang dat u nadenkt over de gegeven opties en mij of een ander bestuurslid dit laat weten. Als er op de ledenvergadering voor het eerst over gepraat moet worden blijkt dat we dan zo 3 uur verder zijn.

De Albersschaal zal ook volgens Keizer gespeeld worden in 4 of 5 rondes van max. 4 partijen per ronde.

Voor vragen etc. kunt u altijd bij mij terecht, Paul Wilhelm

Reactie van de redacteur. (niet van toepassing op de rapid competitie)

Uiteraard vormt ons huidige indelingssysteem gesprekstof in de bestuursvergaderingen. Wij vinden dat de indeling op zichzelf soepel verloopt maar wij wijzen Paul er op dat schakers nu eenmaal behoren tot een mensenras dat graag het naadje van de kous wil weten en alles ook nog eens zou willen narekenen. Om daaraan tegemoet te komen is Paul gevraagd nog eens één en ander toe te lichten. Dat heeft hij hierboven gedaan en het bestuur wil met hem vermijden dat we op de ALV in oeverloze discussies verzanden. Daarom is een goede voorbereiding noodzakelijk en is het volgende besloten. Iedereen die vragen heeft over- of commentaar/kritiek op dit systeem kan reageren voor 1 juli a.s. bij de redacteur zodat de reacties kunnen worden geplaatst in het clubblad dat in de eerste helft van juli verschijnt. Het bestuur staat in principe positief tegenover het systeem maar zal een definitieve mening vormen na afloop van de interne competitie waarbij dan de ingekomen reacties meegewogen zullen worden. Aan de hand daarvan komt een voorstel voor de ALV. Wij hopen dan op een discussie met deelnemers die kennis van zaken hebben. Hierbij alvast enkele voorzetten.

De oneven speler. Het lijkt mij redelijk dat de oneven speler die niet mee kan doen een aantal punten krijgt alsof hij remise heeft gespeeld tegen iemand die hetzelfde aantal punten heeft op dat moment.

Externe competitie. Voor iemand die op de maandagavond externe speelt geldt hetzelfde. Het resultaat in de externe competitie moet geen rol spelen. Bij de samenstelling van de teams wordt vastgehouden aan de afspraak dat de eerste vijf recht hebben op een plaats in het eerste team en de spelers 6-10 dito in het tweede. Voor de overige plaatsen wordt het externe resultaat meegewogen.

Met Paul ben ik van mening dat de bandbreedte tussen twee tegenstanders niet te groot moet zijn en dat drie keer tegen elkaar spelen geen probleem mag zijn. De bandbreedte moet zeker niet hoger zijn dan 12 zoals in het oude systeem.

P.S. Het bestuur heeft zich nog niet bezig gehouden met de opzet van de rapid-competitie.

Promotieklasse. Stand na 8 van de 9 ronden.

Haren 2	12	39½	Z!	8	28½
Hotels.nl 4	12	39	Kasteel	7	30
Staunton	12	35½	Van der Linde	6	27
Assen	10	36	HSP	3	26
Spasski's	10	35	Roden	0	23½

Klasse 1A.

Unitas 5	6	11	29½ K
Lewenborg 2	6	8	28½
Ten Boer	6	8	26
Bedum	6	8	25
Staunton 2	7	7	30
Veendam	6	4	23
Hotels.nl 5	6	3	22½
Z! 2	7	1	12

Klasse 2A.

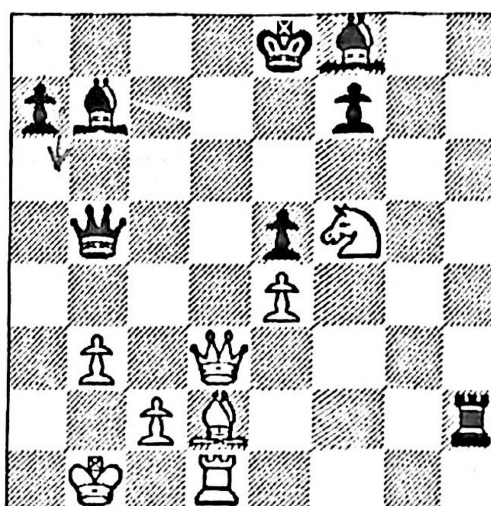
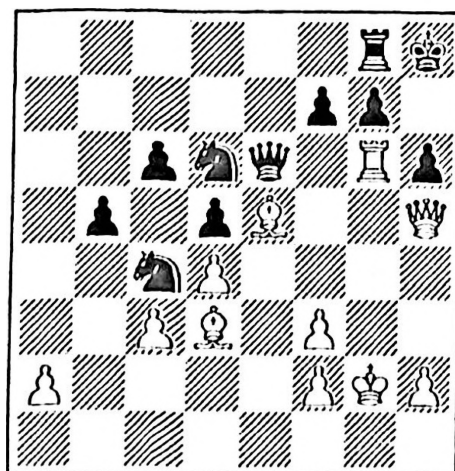
DSC	6	11	27 K
Middelstum	7	9	29
Leek	6	8	28½
Hotels.nl 7	6	6	22
Roden 2	6	6	18½
Delfzijl	7	6	26
Staunton 3	7	4	22
Haren 4	7	0	10½

Opgave in gewonnen stelling en missen van mat in 3 met een bekend motief.

Marijn Swemmer deed me een aantal voorbeelden toekomen van opgave in gewonnen stelling die hij geplukt had van de website van Tim Krabbé, specialist in schaakcuriosa. Nu had ik een half jaar geleden nog een voorbeeld ervan gezien en was benieuwd of deze site niet lijdt aan het bekende euvel van verwaarlozing. Het bleek iets anders te liggen; de serie was in 1999 afgesloten en het laatste voorbeeld was uit 1987. Zo iets is natuurlijk niet sterk; hij is hij er kennelijk mee gestopt en dat hoort niet zo. Tijdens het Europees kampioenschap vorig jaar was er in de landenwedstrijd Zwitserland-België weer een voorbeeld. In de partij Korchnoi – Van der Stricht had wit à tempo en met overtuiging 36 Tg4-g6 gespeeld (diagram 1) en zwart gaf het op, misschien toch wat geïmponeerd door zijn tegenstander. Na 36..Pxe5; 37. Txe6,Pxd3; 38. Txb6 gaat zwart niet mat omdat wit na 38..gxf6 schaak staat en eenvoudig wint met zijn materieel overwicht. Ook als wit niet 38. Txb6 speelt is hij verloren door de dreiging van de drievoudige paardvork op f4.

In het NOSBO kampioenschap miste Cako een mat in 3, waarschijnlijk omdat hij het motief niet kende want toen Paul mij de opgeschreven stelling liet zien en ik de witte opstelling op e d-lijn zag wist ik de oplossing al. In het clubblad van december 1991 werden 4 Marsopgaven gepubliceerd, gebaseerd op dit motief, waaronder de stampartij (11 zetten), Réti-Tartakower, Wenen 1910. Het gaat om 1. Dd8+, gevolgd door een dubbelschaak, hier La5++ en Td8 mat. Soms geef je met de loper mat. Cako speelde Lg5?? en het werd remise.

1. Korchnoi-Van der Stricht. E.K landenteams 2003 2. Cako-Hoeksema NOSBO kamp. 2004

Op de pagina hiernaast treft men 4 voorgangers aan van Cako-Hoeksema.

Overdruk van de Marsopgaven van december 1991.

Marsopgaven voor de jeugd.

Thema en variaties. In het voetspoor van Reti.

Diagram 1 ontstond in 1910 te Wenen in een partij tussen 2 corifeeën uit de toenmalige grootmeesterklasse, Reti en Tartakower. Het is een stelling die iedere Schaker zal herkennen. Vanuit het diagram geeft wit mat in 3 zetten. Het motief was al eerder voorgekomen maar deze stelling is het schoolvoorbeeld geworden voor dit type combinatie omdat deze hier plaats vindt direct vanuit de (Caro-Cann) opening na de foutzet: 8.- Pf6xe4.

50 jaar later speelden de Italianen Piccardo en Piranty een correspondentiepartij en in ieder geval laatstgenoemde was kennelijk niet op de hoogte van de miniatuur van zijn illustere voorgangers. Ook hier herkent men nog de Caro-Cann contouren en nadat zwart (overigens reeds in slechte stelling) 16.- Ta8-d8 speelde ging hij op dezelfde manier de boot in.

In diagram 3 en 4 is zwart aan zet. Het zijn partijen, gespeeld in de jaren '70 in Zweden. Commentaar: Das alte wird immer wieder neu.

diagram 1
Reti - Tartakower (1910)

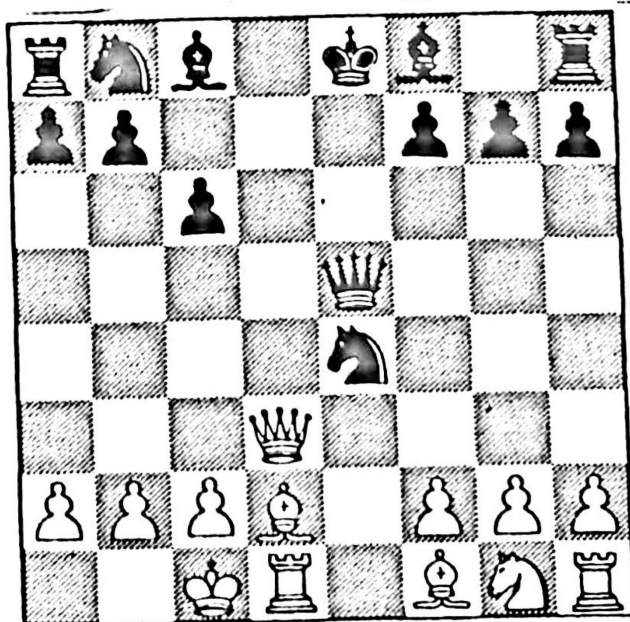

diagram 2
Piccardo - Piranty (1961-1962)

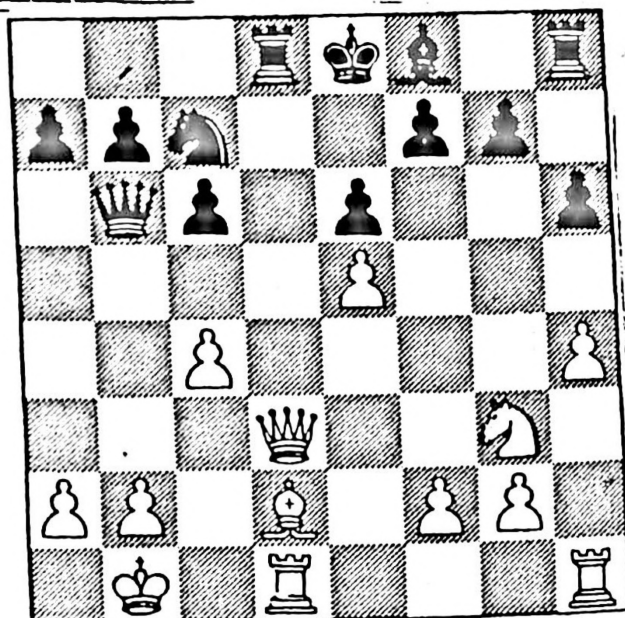

diagram 3
Andersson - Knutsson (1974)

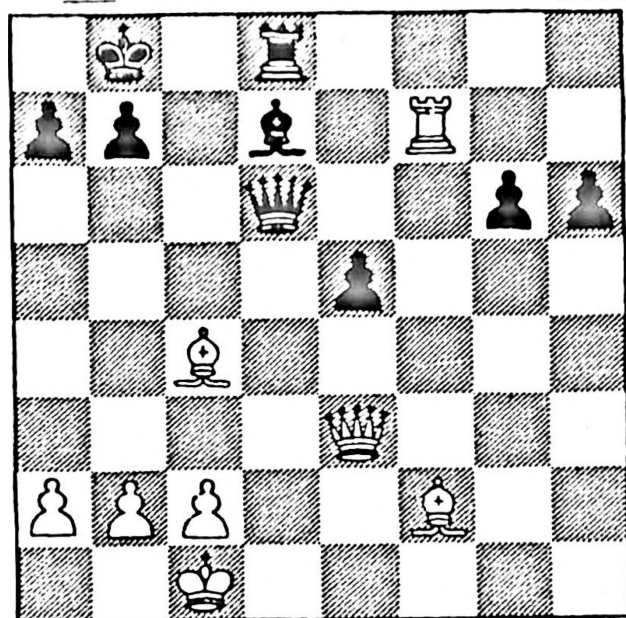
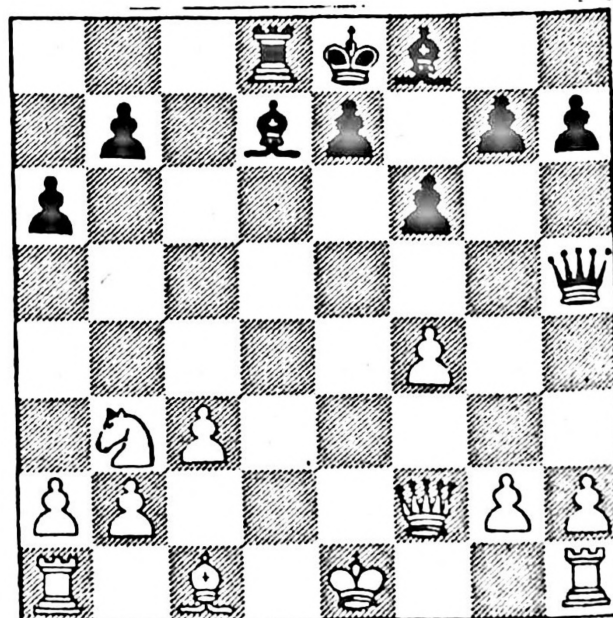

diagram 4
Nilsson - Helmertz (1976)

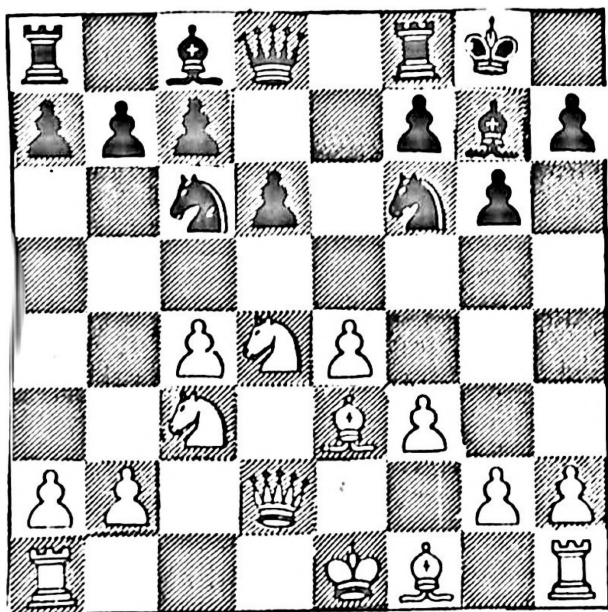

Uit de wedstrijd Staunton 1 – Assen 1.

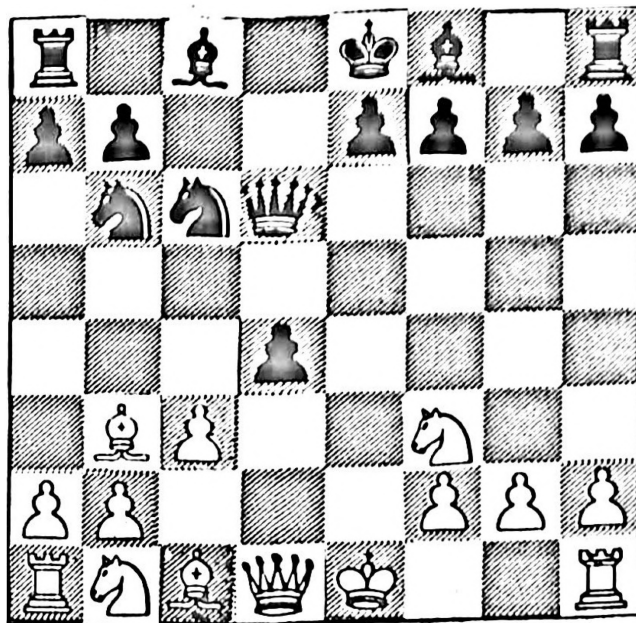
In stelling 1 had zwart op e4 geruild, *zweifelhaft*, aldus het theorieboek, en dat wist ik ook wel maar ik had geen zin in een dichtgeschoven centrum en dan een koningsaanval met Lh6 etc. De jeugdkampioen van Assen maakte nu een strategische fout, gevolgd door een tactische blunder. Dat 10. Pd4xc6 niet goed is vloeit voort uit enkele algemene principes die belangrijk zijn voor lessen aan de jeugd. De eerste regel is dat je geen stukken moet ruilen wanneer je een overwicht hebt aan ruimte. Op grond hiervan waren 10. Pc2 of 10. Pb3 logische zetten. Er kleven echter meer bezwaren aan de witte zet. Je geeft veld d5 weg en geeft zwart een open lijn. Van enig openingsvoordeel is al geen sprake meer. In feite was de zet echter bedoeld om de volgende mogelijk te maken. Dat was 11. Le3-h6?? en dat een wending waar wit in verschillende varianten van het koningsindisch op bedacht moet zijn. Na 10..Pxe4!, gevolgd door Dh4+ was het over en uit want niet alleen is wit zijn belangrijkste pion kwijt maar zijn stelling is bovendien positioneel een ruïne.

Piet Mulder miste in de opening de sterkste voorzetting in een stelling die de laatste 10 jaar veel is voorgekomen. Na 1. e4,c5; 2. c3,Pf6; 3. e5,Pd5; 4. Pf3,Pc6; 5. d4,cxd4; 6. Lc4,Pb6; 7. Lb3,d5; 8. exd6 e.p. Dxd6 ontstaat stelling 2. Piet nam met de pion op d4 maar sterker is 9. Pxd4. Zwart heeft niet veel beters dan 9..Pxd4 en op 10 cxd4,Lf5 (10..Le6 is beter maar ziet er niet appetijtelijk uit en ook 10..e6 is het natuurlijk niet) volgt dan de sterke zet 10. Df3! Zwart bevindt zich in een moeilijke positie. Lemmers won met deze variant van Nijboer in de KNSB competitie ESGOO-Hilversum begin 1999 op de dag dat wij in hetzelfde gebouw in Enschede speelden tegen Max Euwe (4-4 door winst van Menno, Piet en Erwin van Pelt en remises van Poppe en W.Pel) en iets later won ik op deze wijze in de interne van Henk Seijen.

1. M.Dijkstra (Assen) – Poppe Dijkhuis.

2. Piet Mulder – P. den Boer (Assen)

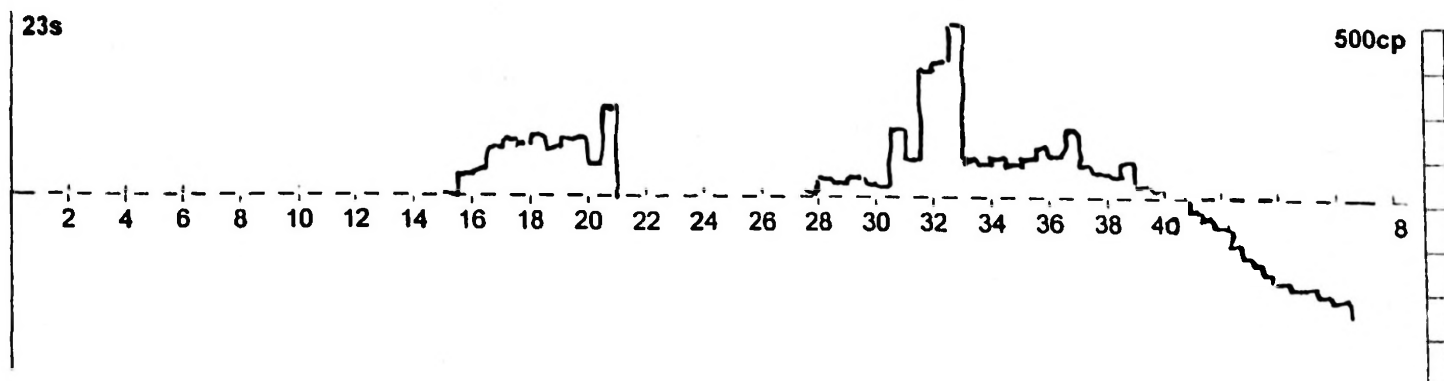
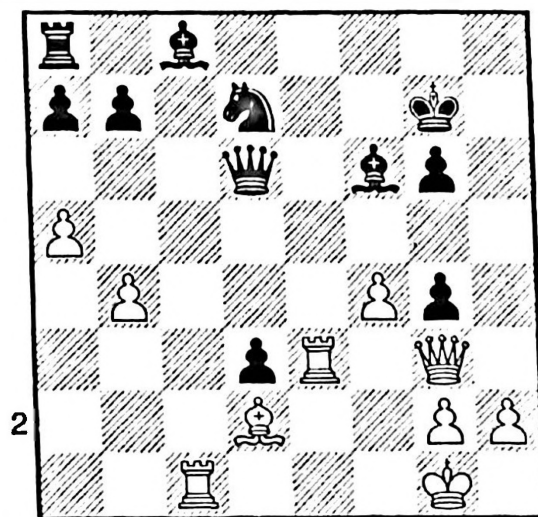
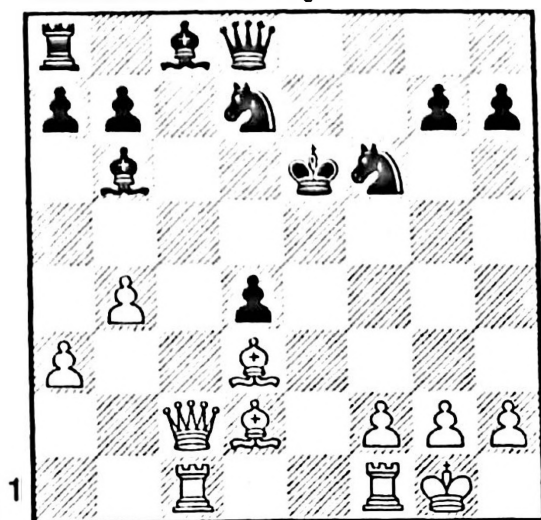

Oplossingen Marsopgaven.

- 1). Aan Dd2+, f1 heeft zwart niets. De loper moet abgelenkt worden door 1..Ld7-c6; 2. Lxc6, (wat anders). Dd2+; 3. Kf1,Dxd1+; 4. Kg2,Dg1+; 5. Kh3,Df1+; 6. Kg3,Lf2 mat.
- 2). 1..Tb8!; 2. Tf1 (Txb8? De1+ wint de dame en op 2. Kf1 volgt beslissend Le3). Tb2; en wit heeft geen verdediging tegen het dreigende 3..Txb2.
- 3). 1. b4!,Lxb4; 2. Pc2 en zwart verliest een stuk.
- 4). 1..Lg4+. Het enige maar ook beslissend. Op 1..Pf5 volgt 2. Dxb7, gevolgd door Th3 en mat. 2. Txb4 en nu wel 2..Pf5 waarmee mat op g7 wordt verhinderd, terwijl het veld h4 voor de toren onder controle wordt gehouden.

Uit de wedstrijd Spasski's – Staunton. Wit; Theo Ebels. Zwart: Henk van Putten

1.d4,Pf6; 2. c4,e6; 3. Pc3,Lb4; 4. e3,d5; 5. Pf3,0-0; 6. Ld3,c6. In de Euwe terminologie is nu via het Nimzo-indisch Romih's Half-Meraner ontstaan. *Half* slaat op niet-nemen op c4, Lf8-e7 is Bogoljubow's Half_Meraner, Ld6 en Lb4 zijn genoemd naar Tsjigorin en Romih, uiteraard niet zo relevant en dan ook meer bedoeld als illustratie hoe Euwe zijn systeem van openingstheorie opzette en namen aan varianten en vertakkingen gaf. 7. 0-0,Pbd7; 8. a3,La5; 9. Ld2,Te8; 10. b4,Lc7; 11. Dc2,e5? De zet die bij dit systeem hoort, maar vaak en ook hier had deze bevrijdingsmanoeuvre voorafgegaan moeten worden door nemen op c4 en met de witte loper op d2 en niet op b2 is ook eerst h7-h6 beter. 12. cxd5,cxd5; 13. e4! Veel beter dan nemen op e5. Zwart krijgt dan weliswaar een geïsoleerde pion maar dat nadeel wordt ruimschoots gecompenseerd door een prachtig stukken spel. 13..dxe4; 14. Pxe4,exd4? Faalt op een mooie tussenzet. Zwart had op e4 moeten nemen 15. Tac1!,Lb6?; Na 15..Lb8; 16. Lg5 kan zwart geen stuk meer verzetten. Fritz komt echter met een mooie oplossing voor het stellingsprobleem, ongetwijfeld al bedacht toen hij rustig op d4 nam en geen vrees had voor wit's 15^e zet., namelijk 15..Pe5! 16. Pd6, Te6. Zwart denkt een tactische oplossing gevonden te hebben (17. Pxc8,Tc6) maar nu komen de problemen aan de andere kant. Berouwvol 16..Tf8 spelen doen computers en 1500- spelers. Ook dan volgt 17. Lg5. 17. Pxf7!,Kxf7; 18. Pg5+,Ke7; 19. Pxe6,Kxe6. Diagram 1. Voor slechts een kleine kwaliteit heb je de koning in het open veld gekregen en dat met een ontwikkelingsvoorsprong als een extraatje. Dat moet uit zijn. Dat is het ook en wel met een prachtige stille voorbereidende zet, 20. Lf4!! zoals Fritz-7 direct aangeeft. Er dreigt mat in 3 zetten via Te1+, D/Lc4+ en Ld6. Op 20..Pd5 volgt 21. Dc2+,Kf7; (21..Kf6; 22. Df3) 22. Dh5+ met stukwinst. 21..Pf8 helpt ook niet vanwege 21. Lf5+ en 22. Lxc8 eveneens met stukwinst. Dat de computer niet direct +500 geeft komt door het typische computer antwoord 21..g5. 20 Te1+,Kf7; 21. Lf5? g6! 22. Le6+,Kg7. Zwart heeft het ergste overleefd. 23. a4,Df8? (a5!); 24. a5,Ld8; 25. Dd3,Dd6; 26. Dh3!,h5; 27. f4? (g4!),d3? (Pg4); 28. Te3,Pg4; 29. Lxg4,hxg4; 30. Dg3,Lf6? (Pf6!); zie diagram 2. 31. Txd3?? (Te8! en wint), 31..Ld4+; 32. Kh1,Df6; 33. Lc3??, (Txd4! en wint) zie de evaluatie analyse. In tijdnood werden door beide spelers nog meerdere missers begaan. Na 40 zetten waren duikt Fritz-7 onder de streep. Uiteindelijk trok zwart aan het langste eind. De combattanten zullen geen behoefte hebben dit slot te zien en daarom laten we het hierbij.

Uit de interne competitie

Wit: Menno van Steenis. Zwart: Gerard de Wit

1.e4,c5; 2. Pf3,d6; 3. d4,cxd4; 4. Pxd4,Pf6; 5. Pc3,a6; 6. Lc4,e6; 7. 0-0,b5; 8. Lb3.

De computer geeft natuurlijk 8. Ld3 want nu kan zwart met 8..b4 een pion winnen. De theorie, in feite de praktijk heeft echter uitgewezen dat dit dubieus is na 9. Pa4,Pxe4; 10. f4!, Fischer-Tal Kandidaten toernooi 1959.

8..Lb7.

Eveneens dubieus vanwege 9. f4! zoals Fischer heeft aangetoond. Menno zou echter Van Steenis niet zijn als hij het niet nog drastischer aanpakte.

9. Lxe6,fxe6; 10. Pxe6. Diagram 1.

In soortgelijke stellingen is dit stukoffer al 50 jaar bekend en wordt regelmatig toegepast. Als officiële première wordt beschouwd Keres-Sajtar, Olympiade Amsterdam 1954; dat ging als volgt: 6. Lg5,Pbd7; 7. Lc4,e6; 8. 0-0,Dc7; 9. Lxe6,fxe6; 10. Pxe6,Dc4; 11. Pd5!,Kf7; 12. Lxf6,Kxe6; 13. Lc3,Pf6; 14. Lxf6,gxf6; 15. Pb6,Dc6; 16. Pxa8,Le7; 17. a4,b6; 18. Dd5+,Kd7; 19. Ta3,Ld8; 20. Pxb6+ 1-0. In ieder geval is het ook hier kansrijk.

10..Dd7?

Zwart gaat meteen in de fout. 10..Dc8 is veel beter niet alleen omdat dan het paard kan worden ontwikkeld naar d7 maar ook Ta7 is dan effectiever.

11. Pd5,Lxd5; 12. exd5,Kf7; 13. Te1,Le7; 14. g4,Db7?

Met aanval op d5 en een plaats vrijgemaakt voor het paard op b8.. Wanneer de pion kan worden genomen blijkt dat echter verboden te zijn en het paard komt nooit meer in het spel. Zoiets is voor gewone stervelingen waaronder de zwartspeler mag worden gerekend echter niet te zien, vooral omdat je nog andere zorgen aan je hoofd hebt. Beter was 14..h6.

15. Pg5+,Kf8; 16. De2!,h6.

(16..Pxd5 gaat niet vanwege 17. De6 en wint)

17. Pe6+,Kf7; 18. g5,hxg5; 19. Pxd5+,Ke8; 20. Lf4,Dd7.

Ook hier was Dc8 beter.

21. Tad1,Ta7; 22. Dd3,Dg4+; 23. Kf1!

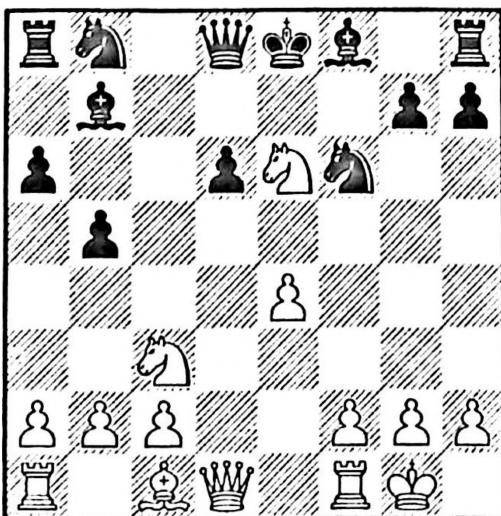
23. Kh1??,Txb2 en wint) Diagram 2.

3..Dxf4?

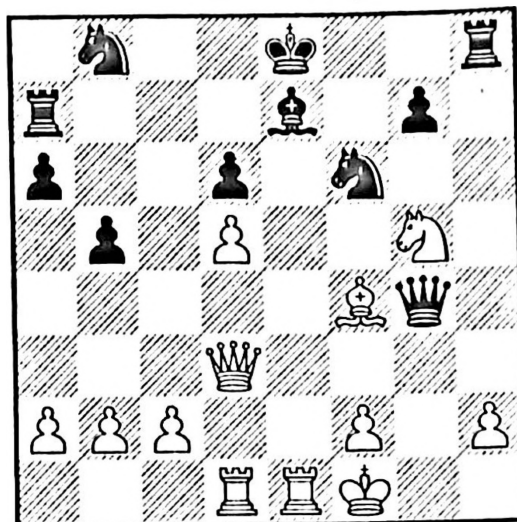
Verliest op slag. Met 23..Th4 had zwart de strijd gaande kunnen houden hoewel wit na 24. b3! de aanval vast houdt want de dame mag ook dan niet op f4 nemen.

24. Dg6+,Kd7; 25. Txe7,Kxe7; 26. Dxd7+,Kxe8; 27. Te1+,Kd8; 28. Pe6+. 1-0.

1. Stelling na 10. Pd4xe6.

2. Stelling na 23. Kgl-f1!

Interne competitie.

Ranglijst bijgewerkt t/m ronde 28

Nr	Naam	Punten	Wa	Gsp	Gw	Rm	VI	At	Perc	WP	SB
1	Blom	1141,50	66	26	17	4	5	0	73,1	217	165
0	1W	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Ebels	950,33	65	20	10	6	4	0	65,0	187,5	115,5
1	2Z	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Hummel Joop	905,50	64	18	11	3	4	0	69,4	215	133
0	2Z	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Kruisinga	903,67	63	23	12	4	7	0	60,9	181	86
2	1W	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Cornelie	869,17	62	18	11	2	5	0	66,7	168,5	96
2	1Z	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Wilhelm	835,83	61	21	7	10	4	0	57,1	186,5	95,75
1	1W	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Seijen	794,50	60	25	11	5	9	0	54,0	190	93,5
1	1W	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Dijkhuis	765,50	59	22	7	10	5	0	54,5	179	92,25
1	1W	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Mulder	740,33	58	27	10	8	9	0	51,9	244,5	109,25
1	1W	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Koole	699,00	57	15	7	2	6	0	53,3	148	79
1	2Z	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Vsteenis	698,83	56	23	11	2	10	0	52,2	191,5	120,75
3	4W	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Popken	676,00	55	10	7	1	2	0	75,0	61,5	34
0	1W	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Damen	668,50	54	10	5	3	2	0	65,0	99,5	55,5
2	1Z	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Vos	638,67	53	21	12	1	8	0	59,5	194,5	105,25
1	2W	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Swemmer	619,33	52	23	8	8	7	0	52,2	130	48,5
2	1Z	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Bart Romijn	617,67	51	14	5	4	5	0	50,0	145,5	77,5
1	1Z	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Terpstra	599,00	50	20	10	4	6	0	60,0	129,5	68
1	1W	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0
18	de Wit	590,17	49	23	9	5	9	0	50,0	240	107,25
1	1W	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Hovius	539,50	48	14	7	3	4	0	60,7	115	62,5
1	2Z	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Vallente	519,83	47	17	7	4	6	0	52,9	159	69,75
1	1Z	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Dick Hummel	519,67	46	11	6	2	3	0	63,6	61,5	37,25
1	2W	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Zwerver	490,00	45	8	2	4	2	0	50,0	73	36
0	1Z	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Hollander	478,33	44	17	6	5	6	0	50,0	118	48,25
1	3Z	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Relium	454,67	43	6	4	1	1	0	75,0	41	24,25
1	1Z	0	22	0	0	0	0	0	0	0	0
25	ter Steeg	444,50	42	12	5	1	6	0	45,8	77	26,5
1	1W	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0
26	vd Ploeg	430,00	41	16	3	6	7	0	37,5	127,5	47,75
1	1Z	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Davids	412,67	40	11	3	1	7	0	31,8	116	32
2	1Z	0	17	0	0	0	0	0	0	0	0
28	Tangarife	398,00	39	1	1	0	0	0	100,0	9	9
1	1W	0	27	0	0	7	10	0	41,3	165,5	53,75
29	Bontsema	394,83	38	23	6	0	0	0	0	0	0
1	2W	0	5	0	0	4	12	0	33,3	171,5	54,5
30	Dijkstra	372,83	37	21	5	0	0	0	0	0	0
1	2Z	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0
31	VPrinsenbeek	364,00	36	10	5	0	5	0	50,0	79	31,5
0	1Z	0	18	0	0	0	0	0	0	0	0

32	Westermann	355,00	35	4	1	3	0	0	62,5	7	3,5	
0	1W	0	24	0	0							
33	Graafland	349,67	34	18	6	3	9	0	41,7	136,5	44,25	
0	1Z	0	10	0	0							
34	Groeneveld	322,50	33	22	7	2	13	0	36,4	136,5	40,5	-
2	1Z	0	6	0	0							
35	Hettinga	313,33	32	11	1	5	5	0	31,8	65,5	21,5	-
1	1W	0	17	0	0							
36	Vogelenzang	304,50	31	1	0	1	0	0	50,0	12	6	-
1	1Z	0	27	0	0							
37	Schlunke	294,00	30	1	1	0	0	0	100,0	4,5	4,5	-
1	1Z	0	27	0	0							
38	westermann natalle	288,00	29	1	1	0	0	0	100,0	5,5	5,5	-
1	1Z	0	27	0	0							
39	Meljer	268,50	28	1	0	1	0	0	50,0	8	4	
1	1W	0	27	0	0							
40	Blewinga	252,00	27	18	4	3	11	0	30,6	132,5	26,25	
0	2W	1	9	0	0							
41	westermann robin	234,00	26	1	0	0	1	0	0,0	4,5	0	-
1	1Z	0	27	0	0							
42	Delleman	225,00	25	1	0	0	1	0	0,0	8,5	0	-
1	1Z	0	27	0	0							
43	Rietveld	156,50	24	24	4	1	19	0	18,8	154,5	13,25	-
1	1Z	0	4	0	0							
44	Staal	154,33	23	11	1	0	10	0	9,1	88,5	4,5	-
1	1W	0	17	0	0							

Ranglijst bijgewerkt t/m ronde 12

Rapid competitie om de Albers-schaal.

Nr	Naam	Punten	Wa	Gsp	Gw	Rm	VI	Af	Perc	WP	SB	
	Kl	Al	On	Ng	Nbs	Zk						
1	Cormehic	500,00	59	12	10	0	2	0	83,3	69	55	
2	1W	0	0	0	0							
2	Blom	439,00	58	12	10	0	2	0	83,3	64,5	47	
0	1W	0	0	0	0							
3	Ebels	340,00	57	5	4	0	1	0	80,0	37,5	27,5	-
1	2Z	0	7	0	0							
4	Van Steenis	328,00	56	12	7	1	4	0	62,5	66,5	37,75	
0	1Z	0	0	0	0							
5	Scheffer	277,33	55	5	4	0	1	0	80,0	22	12	-
1	1Z	0	7	0	0							
6	Terpstra	276,00	54	8	4	1	3	0	56,3	38	17,25	-
2	1Z	0	4	0	0							
7	Koole	275,00	53	12	7	1	4	0	62,5	56	24	
2	1W	0	0	0	0							
8	Damen	268,33	52	8	4	2	2	0	62,5	33	15,75	
0	1W	0	4	0	0							
9	de Wit	257,00	51	12	6	1	5	0	54,2	65,5	21,75	
0	1Z	0	0	0	0							
10	Davids	252,00	50	3	2	0	1	0	66,7	15	8,5	
1	1W	0	9	0	0							
11	Hettinga	240,83	49	4	2	1	1	0	62,5	9,5	4,25	
0	1W	0	8	0	0							
12	Wilhelm	231,67	48	11	6	0	5	0	54,5	45	17	
1	4W	0	1	0	0							
13	Popken	211,17	47	4	2	1	1	0	62,5	15,5	5,75	
2	1W	0	8	0	0							
14	Hummel J	211,00	46	4	3	0	1	0	75,0	9,5	8	
2	1W	0	8	0	0							
15	van Pelt	203,33	45	4	2	0	2	0	50,0	22	7	
0	1Z	0	8	0	0							
16	van de Ploeg	194,50	44	3	1	1	1	0	50,0	9,5	4,25	
1	1W	0	9	0	0							
17	Seljen	186,00	43	8	4	0	4	0	50,0	31	10,5	
0	2Z	0	4	0	0							

18	Dijkstra	185,00	42	8	4	0	4	0	50,0	28,5	8	
0	1W	0	4	0	0							
19	Prinsenbeek	180,83	41	8	3	2	3	0	50,0	47,5	13,75	
0	2W	0	4	0	0							
20	Mulder	178,83	40	4	1	1	2	0	37,5	13	5	
0	1Z	0	8	0	0							
21	Valiente	176,17	39	4	2	1	1	0	62,5	6,5	4,25	-
2	2Z	0	8	0	0							
22	Rellum	174,67	38	2	1	0	1	0	50,0	12	2	
0	1Z	0	10	0	0							
23	Westermann, T.	157,33	37	4	2	0	2	0	50,0	9	2	
0	2W	0	8	0	0							
24	Wessels	146,00	36	2	1	0	1	0	50,0	2	1	
0	1W	0	10	0	0							
25	Dijkhuis	140,00	35	6	2	0	4	0	33,3	21,5	5	
0	1W	0	6	0	0							
26	Romijn	137,83	34	4	1	1	2	0	37,5	18	2,25	
0	2W	0	8	0	0							
27	Hollander	124,67	33	11	4	1	6	0	40,9	34	3,5	-
1	1Z	0	1	0	0							
28	Vos	121,67	32	7	2	1	4	0	35,7	17	5,5	-
1	1W	1	4	0	0							
29	Kruisinga	120,50	31	7	2	1	4	0	35,7	28,5	2,25	-
1	2Z	0	5	0	0							
30	Borcher	110,00	30	1	0	0	1	0	0,0	4	0	
1	1W	0	11	0	0							
31	Westermann, N.	107,67	29	4	1	0	3	0	25,0	9,5	1	
0	1Z	0	8	0	0							
32	Hummel, D.	104,00	28	4	1	0	3	0	25,0	14,5	2,5	
0	1W	0	8	0	0							
33	Swemmer	95,50	27	5	0	2	3	0	20,0	15,5	3,5	-
1	1Z	1	6	0	0							
34	Biewenga	92,00	26	6	1	0	5	0	16,7	18,5	1	
0	1W	0	6	0	0							
35	Westermann, R.	89,67	25	4	1	0	3	0	25,0	9	2	
2	2Z	0	8	0	0							
36	Staal	85,00	24	4	1	0	3	0	25,0	16,5	0,5	
0	1Z	0	8	0	0							
37	Bontsema	81,33	23	7	2	0	5	0	28,6	27	0,5	
1	1W	0	5	0	0							
38	Groeneveld	58,67	22	4	0	0	4	0	0,0	18	0	
0	1W	0	8	0	0							
39	Rietveld	51,50	21	7	0	1	6	0	7,1	22,5	1,25	-
1	2Z	0	5	0	0							

1. Howard
2. Veldgewas, oud paard, ouderwets hofloge.
3. De Herestraat want die is van asfalt.
4. Spaanse monnik, Ruy Lopez.
5. Slavisch, Scandinavisch, Schots, Siciliaans.
6. c is van Rétl.
7. Peugeot (Frans), Pontiac, Plymouth, Packard. (USA)
8. ijs en paardenvlees.
9. waarschuwning aan de tegenstander dat zijn dame aangevallen staat.
10. arbitraal
11. koning staat schaak, als de koning van zijn plaats is geweest, als de toren van zijn plaats is geweest als de koning een veld moet passeren waarin hij schaak staat.
12. "dat kan ik niet wachten" is Gronings. Correct is: daar heb ik geen tijd voor.

Marsopgaven. Nog enkele opgaven met een thema.

In de kast bij de spullen van de jeugd trof ik het boek *Tactiek en techniek der stukken* aan van Jules Welling uit 1994. Een mooi uitgevoerd boek, aardig om te hebben maar ook één van die vele schaakboeken waar niemand op zit te wachten. Stof voor vier Marsopgaven waren er echter wel in te vinden.

Stelling 1 is het bekendste voorbeeld uit de schaakliteratuur van *Ablenkung*, afleidingsmanoeuvre is de beste vertaling. Wit speelde 30. La3!!; Dxa3; 31. Ph5+, gxh5; 32. Dg5+, Kf8; 33. Df6+, Kg8 en na 34. e7 won wit geforceerd op de 41-ste zet. De witte koning kwam op h5 in veiligheid. De zet 34. e7 is echter niet de sterkste voortzetting. Hoe wint wit sneller?

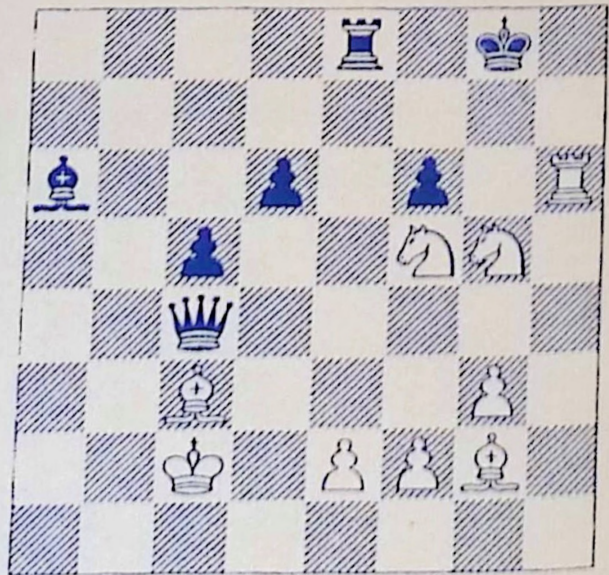
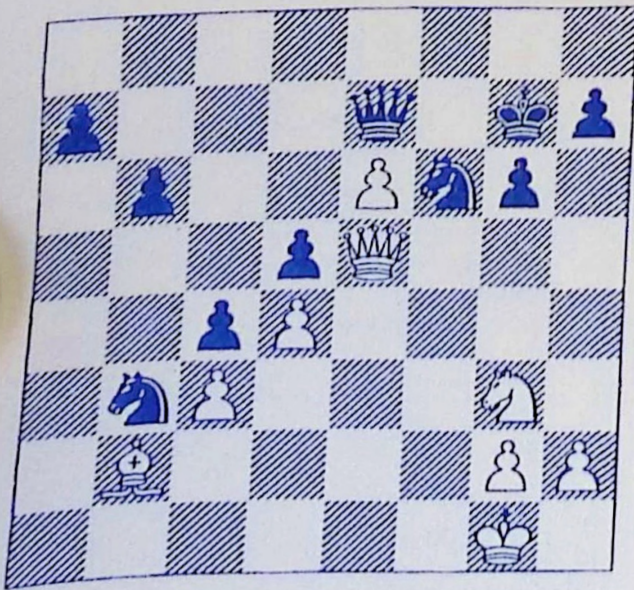
Stelling 2 is weer een mooi voorbeeld van *hinlenkung* waarvoor een goed Nederlands woord ontbreekt Wit speelt en wint.

Stelling 3 heeft ook een thema, namelijk overbelasting. Zwart speelt en wint.

Stelling 4 bevat meerdere thema's, overbelasting, penning en mat op de onderste rij. Het zwakke punt in de zwarte stelling is duidelijk maar wat is de volgorde van de witte zetten bij het sterkste tegenspel waarmee de 14-jarige Bobby Fischer zijn opponent dwong tot opgave.

1. Botwinnik – Capablanca AVRO 1938.

2. Malinin – Andreev Leningrad 1989.

3. Vazques – Granda Zuniga San Fernando 1991.

4. Fischer – Sherwin, New-York 1956.

